

Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 16.06.2011, sp. zn. Tpjn 300/2011, ECLI:CZ:NS:2011:TPJN.300.2011.1

Číslo: 52/2011

Právní věta:

Pravomocný odsuzující rozsudek vytváří zákonnou překážku, pro kterou není možno pachatele pro tžž skutek postavit před soud (překážka ne bis in idem), a proto se dnem právní moci odsuzujícího rozsudku podle § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku promlčecí doba staví, což znamená, že od právní moci takového rozsudku promlčecí doba neběží a po jeho případném zrušení pokračuje (srov. § 139 tr. zákoníku).

Dojde-li proto na návrh odsouzeného podle § 306a odst. 2 tr. ř. ke zrušení pravomocného odsuzujícího rozsudku vydaného v řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. tr. ř.), doba od právní moci odsuzujícího rozsudku vydaného v řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. tr. ř.) do vyhlášení rozhodnutí o jeho zrušení postupem podle § 306a odst. 2 tr. ř. se do promlčecí doby nezapočítává, neboť pachatele nebylo možno postavit před soud pro zákonnou překážku podle § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku spočívající v překážce ne bis in idem [srov. § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř.].

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 16.06.2011

Spisová značka: Tpjn 300/2011

Číslo rozhodnutí: 52

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Ne bis in idem, Nepřípustnost trestního stíhání, Promlčení trestní odpovědnosti, Řízení proti uprchlému

Předpisy: § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř.
§ 306a odst. 2 tr. ř.
§ 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

**Stanovisko
trestního kolegia Nejvyššího soudu České republiky**

ve věci výkladu § 34 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 306a odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších

předpisů.

Pravomocný odsuzující rozsudek vytváří zákonnou překážku, pro kterou není možno pachatele pro týž skutek postavit před soud (překážka ne bis in idem), a proto se dnem právní moci odsuzujícího rozsudku podle § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku promlčecí doba staví, což znamená, že od právní moci takového rozsudku promlčecí doba neběží a po jeho případném zrušení pokračuje (srov. § 139 tr. zákoníku).

Dojde-li proto na návrh odsouzeného podle § 306a odst. 2 tr. ř. ke zrušení pravomocného odsuzujícího rozsudku vydaného v řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. tr. ř.), doba od právní moci odsuzujícího rozsudku vydaného v řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. tr. ř.) do vyhlášení rozhodnutí o jeho zrušení postupem podle § 306a odst. 2 tr. ř. se do promlčecí doby nezapočítává, neboť pachatele nebylo možno postavit před soud pro zákonnou překážku podle § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku spočívající v překážce ne bis in idem [srov. § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř.].

O d ů v o d n ě n í :

Předseda trestního kolegia Nejvyššího soudu podle § 21 odst. 1 zák. č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, a čl. 14 odst. 1 písm. f) Jednacího řádu Nejvyššího soudu navrhl, aby trestní kolegium Nejvyššího soudu zaujalo stanovisko k výkladu: „Ustanovení § 34 zákona č. 40/2009 Sb., tr. zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ustanovením § 306a odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, o běhu promlčecí doby ve vztahu k trestní odpovědnosti pachatele v případech, kdy řízení proti uprchlému skončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, k návrhu odsouzeného došlo ke zrušení takového rozsudku a je třeba provést hlavní líčení znovu.“ Tento návrh učinil předseda trestního kolegia na základě podnětu ministra spravedlnosti ze dne 27. 7. 2010. Ministr spravedlnosti v něm uvádí, že v souvislosti se vstupem zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění zákona č. 306/2009 Sb., v účinnost se Ministerstvo spravedlnosti při realizaci mezinárodních zatýkacích rozkazů opakovaně setkalo s rozdílným přístupem soudů k výkladu ustanovení § 34 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „tr. zákoníku“) o běhu promlčecí doby trestní odpovědnosti v případech, kdy řízení proti uprchlému podle § 302 a násl. zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „tr. ř.“) skončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem a po vydání osoby z cizího státu do České republiky následně došlo na návrh odsouzeného podaný do osmi dnů od doručení rozsudku ke zrušení odsuzujícího rozsudku podle § 306a odst. 2 tr. ř. Případné promlčení trestní odpovědnosti přitom může být podstatné pro posouzení, zda má být na osobu odsouzenou v řízení proti uprchlému soudem vydán mezinárodní zatýkací rozkaz [§ 385 písm. c) tr. ř.], resp. zda vydaný mezinárodní zatýkací rozkaz má být zrušen [§ 384 odst. 6 věta první tr. ř. ve spojení s § 385 písm. c) tr. ř.].

Okresní soud v Rakovníku v trestních věcech proti odsouzenému M. P. (sp. zn. 3 T 188/96), odsouzenému A. A. (sp. zn. 7 T 14/2002) a odsouzenému V. N. (sp. zn. 2 T 65/98) zaslal Ministerstvu vyjádření, že pokud by tito odsouzení po svém vydání do České republiky využili svého práva navrhnout zrušení odsuzujícího rozsudku podle § 306a odst. 2 tr. ř., došlo by k promlčení jejich trestní odpovědnosti podle § 34 tr. zákoníku, když k poslednímu přerušení běhu promlčecí doby mělo dojít „podle § 67 odst. 3 písm. a) tr. ř.“ [pozn. jedná se o zřejmou písařskou chybu, soud měl zjevně v úmyslu odkázat na ustanovení § 67 odst. 3 písm. a) zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „tr. zák.“] dnem právní moci odsuzujícího rozsudku vyhlášeného v předchozím řízení proti uprchlému. K pravomocnému odsouzení výše jmenovaných došlo již v devadesátých letech minulého století a od té doby je po jejich pobytu pátráno bez úspěchu. Nová úprava lhůty promlčení trestního stíhání, resp. doby promlčení trestní odpovědnosti podle § 34 tr. zákoníku, do které se nově započítává i doba, po kterou se pachatel zdržoval v cizině [na rozdíl od

předchozí právní úpravy v ustanovení § 67 odst. 2 písm. b) tr. zák., platné do 31. 12. 2009], tak podle právního názoru Okresního soudu v Rakovníku brání v uvedených trestních věcech provedení nového hlavního líčení.

Městský soud v Praze však k otázce běhu nové promlčecí doby v případě postupu podle § 306a odst. 2 tr. ř. zaujal jiný právní názor. Ve svých vyjádřeních v trestních věcech proti odsouzenému O. O. (sp. zn. 10 T 10/2005), odsouzenému M. Ř. (sp. zn. 2 T 11/2001), odsouzenému R. L. (sp. zn. 46 T 14/2002) a dalším uvedl, že vzhledem k tomu, že ve věcech již bylo pravomocně rozhodnuto, nelze z hlediska promlčení trestní odpovědnosti užít na dobu mezi právní mocí odsuzujícího rozsudku a dobou vydání (extradice) odsouzených ustanovení § 34 tr. zákoníku o promlčení trestní odpovědnosti, ale pouze ustanovení § 94 tr. zákoníku o promlčení výkonu trestu. Podle posledně zmiňovaného ustanovení se do běhu promlčecí doby mimo jiné nezapočítává doba, po kterou se odsouzený zdržuje v cizině. V případě, že si odsouzení požádají o zrušení odsuzujícího rozsudku, uplatní se ustanovení § 34 tr. zákoníku a zcela nová promlčecí doba poběží ode dne právní moci rozhodnutí, jímž by byl zrušen pravomocný odsuzující rozsudek postupem podle § 306a odst. 2 tr. ř.

Ministr spravedlnosti proto požádal o zaujetí stanoviska k otázce, jakým způsobem v případech, kdy po zrušení pravomocného odsuzujícího rozsudku postupem podle § 306a odst. 2 tr. ř. je třeba pro další řízení použít nového trestního zákoníku, má být počítán běh doby promlčení trestní odpovědnosti podle § 34 tr. zákoníku. Zejména jde zodpovězení otázek, zda

a) doba promlčení trestní odpovědnosti, která v souladu s § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku běží od vyhlášení odsuzujícího rozsudku v předchozím řízení, vedeném jako řízení proti uprchlému, běží i poté, co tento odsuzující rozsudek nabude právní moci s tím, že v období mezi nabytím právní moci odsuzujícího rozsudku a jeho zrušením podle § 306a odst. 2 tr. ř. může být doba promlčení trestní odpovědnosti dále přerušována (např. vydáním příkazu k dodání do výkonu trestu či mezinárodního zatýkacího rozkazu), a může dojít i k jejímu uplynutí (právní názor zastávaný např. Okresním soudem v Rakovníku — viz výše), nebo

b) po dobu mezi nabytím právní moci odsuzujícího rozsudku vyhlášeného v řízení proti uprchlému a zrušením takového odsuzujícího rozsudku podle § 306a odst. 2 tr. ř. doba promlčení trestní odpovědnosti nejenže neběží, ale od zrušení odsuzujícího rozsudku podle § 306a odst. 2 tr. ř. běží dokonce promlčecí doba zcela nová, byť takový začátek běhu promlčecí doby není uveden v ustanovení § 34 odst. 2 tr. zákoníku ani v ustanovení § 34 odst. 4 tr. zákoníku (právní názor zastávaný např. Městským soudem v Praze — viz výše), anebo

c) nabytí právní moci odsuzujícího rozsudku, byť vyhlášeného v řízení proti uprchlému, je důvodem, pro který není možno pachatele postavit před soud pro zákonnou překážku (kterou tvoří pravomocné odsouzení téže osoby pro týž skutek a zásada *ne bis in idem*), a nabytím právní moci odsuzujícího rozsudku proto dochází ke stavění běhu doby promlčení trestní odpovědnosti podle § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku s tím, že v tomto období může být doba promlčení trestní odpovědnosti dále přerušována (např. vydáním příkazu k dodání do výkonu trestu či mezinárodního zatýkacího rozkazu), nemůže však dojít k jejímu uplynutí; doba promlčení trestní odpovědnosti (nikoli však zcela nová doba ve smyslu právního názoru Městského soudu v Praze) pak dále běží od zrušení odsuzujícího rozsudku podle § 306a odst. 2 tr. ř.

Na základě těchto názorů byly zpracovány dvě varianty stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu ve věci výkladu § 34 tr. zákoníku, ve spojení s § 306a odst. 2 tr. ř.:

Varianta A:

Doba od právní moci odsuzujícího rozsudku vydaného v řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. trestního řádu) do vyhlášení rozhodnutí o jeho zrušení postupem podle § 306a odst. 2 trestního řádu se z povahy věci vlastní promlčecí doby podle § 34 trestního zákoníku nedotýká. Dojde-li však k vyhlášení rozhodnutí o zrušení pravomocného odsuzujícího rozsudku postupem podle § 306a odst. 2 trestního řádu, promlčení trestní odpovědnosti podle § 34 trestního zákoníku se uplatní. Pravomocný rozsudek ve věci samé vydaný v řízení proti uprchlému, jakož ani rozhodnutí o jeho zrušení podle § 306a odst. 2 trestního řádu běh doby promlčení trestní odpovědnosti ani nezahajuje, ani jej nestaví a ani jej nepřerušuje, neboť ustanovení § 34 trestního zákoníku takovéto účinky s oběma rozhodnutími nespojuje.

Varianta B:

Pravomocný odsuzující rozsudek vytváří zákonnou překážku, pro kterou není možno pachatele pro týž skutek postavit před soud (překážka *ne bis in idem*), a proto se dnem právní moci odsuzujícího rozsudku podle § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku promlčecí doba staví, což znamená, že od právní moci takového rozsudku promlčecí doba neběží a po jeho případném zrušení pokračuje (srov. § 139 tr. zákoníku).

Dojde-li proto na návrh odsouzeného podle § 306a odst. 2 tr. ř. ke zrušení pravomocného odsuzujícího rozsudku vydaného v řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. tr. ř.), doba od právní moci odsuzujícího rozsudku vydaného v řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. tr. ř.) do vyhlášení rozhodnutí o jeho zrušení postupem podle § 306a odst. 2 tr. ř. se do promlčecí doby nezapočítává, neboť pachatele nebylo možno postavit před soud pro zákonnou překážku podle § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku spočívající v překážce *ne bis in idem* [srov. § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř.].

Trestní kolegium Nejvyššího soudu před zaujetím stanoviska vyžádalo podle § 21 odst. 3 zák. č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, vyjádření od Ministerstva spravedlnosti České republiky, Ministerstva vnitra České republiky, Nejvyššího státního zastupitelství, předsedů vrchních a krajských soudů, právnických fakult v Praze, v Brně, v Plzni a v Olomouci, Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, Ústavu státu a práva Akademie věd České republiky a České advokátní komory.

Z oslovených orgánů a institucí se Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Krajský soud v Českých Budějovicích, Krajský soud Hradci Králové, Krajský soud Ostravě, Krajský soud Plzni, Krajský soud Praze, Městský soud v Praze, Vrchní soud v Praze, Ministerstvo spravedlnosti České republiky, Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze a Nejvyšší státní zastupitelství vyslovily pro variantu B právní věty návrhu stanoviska. Oproti tomu Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně a Ústav státu a práva Akademie věd České republiky se přiklonily k právnímu názoru vyslovenému v právní větě návrhu stanoviska v jeho variantě A.

Některé orgány a instituce nad rámec určení, ke které variantě předkládaného návrhu se kloní, svůj názor dále rozvedly o jeho bližší odůvodnění. Institut pro kriminologii a sociální prevenci se rozhodl pro variantu B proto, že argumenty obsažené v odůvodnění této varianty považuje za silnější, a také s ohledem na již projednávanou novelizaci ustanovení § 306a tr. ř. Krajský soud v Hradci Králové se připojil k názoru, podle něž by jednoznačně problematice prospěla výslovná úprava v podobě novelizace trestního řádu. Krajský soud v Plzni vyslovil domněnku, že s ohledem na existenci pravomocného rozhodnutí o vině a trestu může dojít za splnění zákonných podmínek v mezidobí toliko k případnému promlčení výkonu trestu, nikoli k zániku trestní odpovědnosti promlčením. Podle Krajského soudu v Praze výklad nemožnosti postavení pachatele před soud jakožto zákonné překážky ve smyslu § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku je udržitelný, zvláště, když při opačném pojetí problému dojde ke zpětnému nastolení promlčení trestní odpovědnosti a zápočtu uběhlé doby jako

jakési náhrady promlčení výkonu trestu. Tuto konstrukci jmenovaný soud považuje za příliš akademickou a praxí obtížně akceptovatelnou.

Městský soud v Praze odkázal na své předchozí vyjádření k obdobnému návrhu [Tpjn 303/2010](#), v jehož závěru bylo vysloveno, že podle názoru jmenovaného soudu nelze promlčecí dobu trestní odpovědnosti podle § 34 tr. zákoníku a promlčecí dobu výkonu trestu podle § 94 tr. zákoníku zaměňovat a že je vyloučeno, aby tyto doby běžely současně, nebo se časově překrývaly. Podle názoru soudu proto promlčecí doba počíná běžet od okamžiku předpokládaného v ustanovení § 34 odst. 2 tr. zákoníku, běží s vědomím možnosti jejího přerušeni za podmínek § 34 odst. 4 tr. zákoníku a s vědomím nezapočítání určité doby za podmínek § 34 odst. 3 tr. zákoníku až do právní moci rozsudku. Od právní moci rozsudku pak neběží promlčecí doba trestní odpovědnosti, nýbrž běží doba promlčení výkonu trestu podle § 94 tr. zákoníku a její běh končí právní mocí usnesení podle § 306a tr. ř., přičemž od tohoto okamžiku, kdy je pravomocný rozsudek zrušen opět běží nová promlčecí doba trestní odpovědnosti podle § 34 tr. zákoníku, resp. pokračuje běh promlčecí doby trestní odpovědnosti, který začal běžet od vyhlášení rozsudku, či doručení trestního příkazu obhájci v řízení proti uprchlému, přičemž doba od právní moci rozsudku do vydání rozhodnutí podle § 306a odst. 2 tr. ř. se do této doby nezapočítává, neboť v té době běžela doba promlčení výkonu trestu podle § 94 tr. zákoníku. K námitce, že ustanovení § 306a tr. ř. neobsahuje obdobnou úpravu jako ustanovení § 289 písm. a) a § 275 odst. 1 věta druhá tr. ř., je pak nutno konstatovat, že lze souhlasit s tím, že pro zpřesnění zákona by bylo vhodné tuto úpravu do § 306a tr. ř. doplnit.

Důvodem pro přiklonění se k variantě B je podle Nejvyššího státního zastupitelství nejen eliminace možnosti, že v důsledku postupu podle § 306a odst. 2 tr. ř. pachatel díky promlčení trestní odpovědnosti unikne spravedlnosti, ale především fakt, že se s hmotněprávním institutem promlčení trestní odpovědnosti, konkrétně se stavěním promlčecí doby, vypořádává primárně na poli trestního práva hmotného a dílčí otázky stavěni promlčecí doby upravené v § 275 odst. 1 větě druhé, § 289 písm. a) a § 314i písm. a) tr. ř. pojímá pouze jako procesní odraz základní hmotněprávní úpravy. Názor, že jednou ze zákonných překážek způsobujících stavěni promlčecí doby podle § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku je překážka věci pravomocně rozhodnuté ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f), g), h), odst. 4 tr. ř., lze podpořit nejen odkazem na odbornou literaturu^{>1<} ale též poukazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 6. 2. 2003, sp. zn. [7 Tdo 856/2002](#). V tomto rozhodnutí dospěl Nejvyšší soud k závěru, že ty důvody nepřipustnosti trestního stíhání uvedené v § 11 odst. 1 tr. ř., které působí pouze dočasně, jsou zároveň zákonnými překážkami, pro které nelze postavit pachatele před soud ve smyslu § 67 odst. 2 tr. zák. (tj. nyní § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku). Byl-li tento závěr učiněn v souvislosti s důvodem nepřipustnosti trestního stíhání spočívajícím v prohlášení pachatele za mrtvého ve smyslu § 11 odst. 1 písm. e) tr. ř., měl by tím spíše platit ohledně důvodů nepřipustnosti trestního stíhání spočívajících v překážce věci pravomocně rozhodnuté, neboť v ustanovení § 11 odst. 1 písm. f), g) a h) tr. ř. je dočasnost výslovně vyjádřena v dovětcích „jestliže rozhodnutí nebylo v předepsaném řízení zrušeno“.

Ústav státu a práva Akademie věd České republiky se ztotožnil s variantou A, tj. dojde-li na návrh odsouzeného podle § 306a odst. 2 tr. ř., ke zrušení pravomocného odsuzujícího rozsudku vydaného v řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. tr. ř.), je nutné při novém rozhodování ve věci započítat do doby promlčení trestní odpovědnosti podle § 34 tr. zákoníku i dobu, která uplynula od právní moci takového odsuzujícího rozsudku do vyhlášení usnesení o jeho zrušení. Případné vydání mezinárodního nebo evropského zatýkacího rozkazu k vyžádání odsouzeného k výkonu trestu v době před zrušením původního rozsudku nemá pro takové započítání žádný význam, neboť nemůže způsobit stavěni ani přerušeni promlčecí doby trestní odpovědnosti podle § 34 tr. zákoníku. K tomu Ústav státu a práva dále uvedl, že se ztotožňuje s myšlenkou uvedenou v odůvodněni návrhu stanoviska ve variantě A, podle které zákonodárce, má-li záměr vyloučit započítání určité doby do promlčecí doby trestní odpovědnosti, činí tak zvláštním ustanovením. To musí platit i pro

problematiku započítání doby od právní moci původního rozhodnutí do právní moci rozhodnutí, kterým je zrušeno, do promlčecí doby trestní odpovědnosti. Neučinil-li tak v případě postupu podle § 306a odst. 2 tr. ř., je nutno vycházet z toho, že v tomto případě neměl záměr vyloučit tuto dobu z promlčení, a proto se taková doba do promlčecí doby musí započítat.

Po zvážení všech výše citovaných vyjádření a v nich uvedených argumentů, zaujalo trestní kolegium Nejvyššího soudu shora uvedené stanovisko.

Úvodem je třeba připomenout, že při promlčení trestní odpovědnosti zaniká trestní odpovědnost pachatele trestného činu uplynutím doby stanovené zákonem. Důvody promlčení jsou především hmotněprávní, protože uplynutím času postupně slábne, až docela zaniká potřeba trestněprávní reakce na trestný čin, a to jak z hlediska generální prevence (např. na trestný čin se zapomíná, negativní ovlivnění společenského vědomí mizí a škodlivost činu se snižuje), tak i z hlediska prevence individuální (u pachatele, který nespáchal další trestný čin, který je stejně nebo přísněji trestný, se předpokládá pozitivní změna jeho osoby, která rovněž přestala být nebezpečnou). Zanikla-li uplynutím doby škodlivost činu, resp. nebyla-li včas uplatněna trestní odpovědnost vůči pachateli trestného činu, je důvodný i zánik trestní odpovědnosti za takový čin. K těmto důvodům pak podpůrně přistupují i důvody procesní, které spočívají v obtížích při dokazování spojených s tím, že uplynutím času se oslabuje síla důkazních prostředků (např. svědci zapomínají, stopy zmizí), protože ty pozbývají spolehlivosti, nebo je nelze vůbec opatřit. Další důvod lze spatřovat v tom, aby byly orgány činné v trestním řízení stimulovány k potřebné aktivitě při plnění svého poslání a k urychlení trestního řízení.

Promlčení podle § 34 odst. 1 tr. zákoníku je však nepochybně institutem hmotněprávním, protože jím zaniká trestní odpovědnost jako zvláštní typ právní odpovědnosti pachatele za spáchaný trestný čin, která je založena hmotněprávními předpisy - trestním zákonem ve smyslu § 110 tr. zákoníku, tj. trestním zákoníkem a zákonem o soudnictví ve věcech mládeže. Tomu ostatně odpovídá i nová terminologie, kterou použil trestní zákoník v ustanoveních § 34 a § 35 tr. zákoníku, v jejichž smyslu promlčením zaniká trestní odpovědnost, nikoli jen stíhatelnost pachatele (dřívější trestní zákon z roku 1961 obsahoval poněkud zavádějící nadpis ustanovení § 67 a 67a tr. zák. „Promlčení trestního stíhání“, byť i zde šlo o zánik trestnosti činu, nikoli jen o procesní překážku stíhatelnosti). Navíc hmotněprávnímu pojetí promlčení svědčí i skutečnost, že trestní zákoník odstupňovává promlčecí dobu podle zákonné trestní sazby, což vychází nepochybně z myšlenky, že promlčení je odůvodněno zejména zánikem potřeby odplaty činu a že vzhledem k tomu, že pachatel nespáchal v mezidobí trestný čin, na který zákon stanoví trest stejný nebo přísnější, má se za to, že se napravil, takže již mu není třeba ukládat trest.

Hmotněprávní povaha promlčení má zásadní důsledky i z hlediska posuzování povahy a významu jednotlivých ustanovení, které je třeba uplatnit při řešení problematiky promlčení v souvislosti s tím, je-li na návrh odsouzeného podle § 306a odst. 2 tr. ř. zrušen pravomocný odsuzujícího rozsudek vydaný v řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. tr. ř.). Proto také trestní zákoník stanoví počátek promlčecí doby (§ 34 odst. 2 tr. zákoníku), důvody stavení promlčecí doby (§ 34 odst. 3 tr. zákoníku) a přerušení promlčecí doby (§ 34 odst. 4, 5 tr. zákoníku). Na druhé straně však má promlčení trestní odpovědnosti i důležité procesní důsledky, spočívající v tom, že trestní stíhání pachatele, jehož trestní odpovědnost za určitý trestný čin byla promlčena, nelze zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno podle § 11 odst. 1 písm. b), § 172 odst. 1 písm. d), § 188 odst. 1 písm. c), § 223 odst. 1, § 231 odst. 1, § 257 odst. 1 písm. c), odst. 2 a § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř. V trestním stíhání, které bylo takto zastaveno, se však pokračuje, prohlásí-li obviněný do tří dnů od doby, kdy mu bylo oznámeno usnesení o zastavení trestního stíhání, že trvá na projednání věci; o tom je třeba obviněného poučit (§ 11 odst. 3, § 172 odst. 4 a § 257 odst. 3 tr. ř.). Tato procesní ustanovení však základní hmotněprávní úpravu jen doplňují a upravují související procesní postupy. Z těchto hledisek je třeba chápat i ustanovení § 275 odst. 1 věta druhá, § 289 písm. a) a § 314i písm. a) tr. ř.

týkající se mimořádných opravných prostředků, jako ustanovení, která jen hmotněprávní úpravu obsaženou v trestním zákoníku doplňují a zdůrazňují (v podrobnostech viz dále).

Doba od právní moci odsuzujícího rozsudku vydaného v řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. tr. ř.) do vyhlášení rozhodnutí o jeho zrušení postupem podle § 306a odst. 2 tr. ř. se dává ve shora citovaných právních názorech do souvislosti s promlčecí dobou podle § 34 tr. zákoníku, tzn. s promlčením trestní odpovědnosti. Děje se tak vzdor tomu, že překážky, které by měly mít vliv na její běh, se z povahy věci mohou týkat, resp. uplatnit, pouze v době, v jejímž průběhu se předmětná trestní odpovědnost teprve vyvozuje (dokazuje). Pravomocný odsuzující rozsudek ve věci naopak znamená, že tato trestní odpovědnost již vyvozena byla. Přesto je třeba uvažovat po právní moci odsuzujícího rozsudku nejen o promlčení výkonu trestu (§ 94 tr. zákoníku), nýbrž i o promlčení trestní odpovědnosti, neboť může dojít k odstranění této překážky v důsledku rozhodnutí o mimořádném opravném prostředku v trestním řízení nebo v řízení před Ústavním soudem na základě podané ústavní stížnosti anebo konečně na návrh odsouzeného podle § 306a odst. 2 tr. ř. v řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. tr. ř.).

Podle § 306a odst. 2 tr. ř. v případě, že řízení proti uprchlému skončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, a poté pominuly důvody, pro které se řízení proti uprchlému vedlo, na návrh odsouzeného podaný do osmi dnů od doručení rozsudku soud prvního stupně takový rozsudek zruší a v rozsahu stanoveném v odstavci 1 se hlavní líčení provede znovu. O právu navrhnout zrušení pravomocného odsuzujícího rozsudku musí být při doručení rozsudku odsouzený poučen. Přiměřeně soud postupuje, vyžaduje-li to mezinárodní smlouva, již je Česká republika vázána. V novém řízení nemůže dojít ke změně rozhodnutí v neprospěch obviněného (tzv. zákaz *reformationis in peius*). Dojde-li v takovém případě na návrh odsouzeného podle § 306a odst. 2 tr. ř. ke zrušení pravomocného odsuzujícího rozsudku vydaného v řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. tr. ř.) a věc znovu projednávána v hlavním líčení, je třeba v dalším řízení, tak jako v jiných trestních stíháních, řešit otázku promlčení trestní odpovědnosti ve smyslu ustanovení § 34 a násl. tr. zákoníku. Z těchto důvodů je třeba se zabývat i tím, zda zákonnou překážkou ve smyslu § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku se rozumí také pravomocný odsuzující rozsudek, včetně takového rozsudku vydaného v řízení proti uprchlému.

Podstatou promlčení trestní odpovědnosti, jak to vyplývá z ustanovení § 34 tr. zákoníku, je skutečnost, že v důsledku uplynutí zákonem stanovené doby od spáchání trestného činu ve smyslu § 34 odst. 2 tr. zákoníku (pokud nedojde k stavení nebo přerušení promlčecí doby) zaniká trestní odpovědnost za spáchaný trestný čin. Do promlčecí doby se podle § 34 odst. 3 tr. zákoníku nezapočítává

- a) doba, po kterou nebylo možno pachatele postavit před soud pro zákonnou překážku,
- b) doba, po kterou bylo trestní stíhání přerušeno,
- c) doba, po kterou oběť trestného činu obchodování s lidmi (§ 168 tr. zákoníku) nebo některého trestného činu uvedeného v hlavě třetí zvláštní části tohoto zákona o trestných činech proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti byla mladší osmnácti let,
- d) zkušební doba podmíněného zastavení trestního stíhání.

Jde o případy tzv. stavení promlčecí doby, kdy pro trestním zákoníkem předvídanou překážku promlčecí doba po časový úsek trvání takové překážky neběží, přičemž po jejím odpadnutí promlčecí doba pokračuje ve svém běhu. Jinými slovy tato doba trvání překážky se nezapočítává do promlčecí doby.

Promlčecí doba se podle § 34 odst. 4, 5 tr. zákoníku přerušuje

- a) zahájením trestního stíhání pro trestný čin, o jehož promlčení jde, jakož i po něm následujícím vzetím do vazby, vydáním příkazu k zatčení, zatýkacího rozkazu nebo evropského zatýkacího rozkazu, podáním obžaloby, návrhu na potrestání, vyhlášením odsuzujícího rozsudku pro tento trestný čin nebo doručením trestního příkazu pro takový trestný čin obviněnému, nebo
- b) spáchal-li pachatel v promlčecí době trestný čin nový, na který trestní zákon stanoví trest stejný nebo přísnější.

Přerušením promlčecí doby počíná promlčecí doba nová.

Z těchto důvodů stavení nebo přerušování promlčecí doby přichází v úvahu v případě zrušení pravomocného odsuzujícího rozsudku vydaného v řízení proti uprchlému podle § 306a odst. 2 tr. ř. především důvod stavení promlčecí doby podle § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, tedy zákonná překážka, pro kterou nebylo možno pachatele postavit před soud. Podstata této překážky je v nestíhatelnosti pachatele, nikoli v jeho beztrestnosti. Musí jít o překážku stanovenou v zákoně, a proto překážka jen skutkové povahy (faktická) nestačí, ani když je závažná. Za zákonnou překážku je v České republice tradičně považována mimo např. diplomatické imunity (§ 10 odst. 1 tr. ř.), imunity poslance nebo senátora (čl. 27 Ústavy), imunity soudce Ústavního soudu (čl. 86 odst. 1 Úst), imunity poslance Evropského parlamentu (čl. 9 Protokolu o výsadách a imunitách Evropských společenství ze dne 8. 4. 1965, čl. 6 Jednacího řádu Evropského parlamentu), jakož i jiných případů nepřípustnosti trestního stíhání bez souhlasu oprávněného orgánu (např. u soudce podle § 76 zákona o soudech a soudcích), také i zákonná překážka věci pravomocně rozhodnuté ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f), g) a h), odst. 4 tr. ř. V případě pravomocného odsuzujícího rozsudku vydaného ve smyslu § 306a odst. 2 tr. ř. v řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. tr. ř.) jde nepochybně o zákonnou překážku spočívající v nestíhatelnosti téhož obviněného pro týž skutek, neboť podle § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. trestní stíhání nelze zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno proti tomu, proti němuž dřívější stíhání pro týž skutek skončilo pravomocným rozsudkem soudu, jestliže rozhodnutí nebylo v předepsaném řízení zrušeno. Tato překážka vznikající dnem právní moci rozsudku a spočívající na zásadě „*ne bis in idem*“ (ne dvakrát v jedné věci) je také opakovaně zdůrazňována v literatuře,^{>2<} byť spíše ojediněle v příkladném výčtu zákonných překážek uváděna není.^{>3<} Zásadně se k tomu v literatuře uvádí, že mezi zákonné překážky tato zásada *ne bis in idem* náleží (např. byl-li pravomocný rozsudek zrušen z podnětu mimořádného opravného prostředku staví se po dobu pravomoci zrušeného rozsudku promlčení trestného činu, který snad byl spáchán tímž skutkem, třebaže to trestní řád již neopakuje).^{>4<} Tuto překážku právní moci odsuzujícího rozsudku, která staví běh promlčecí doby ve smyslu § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, je třeba odlišovat od přerušování promlčecí doby podle § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku, které mimo jiné nastává také vyhlášením odsuzujícího rozsudku, a proto od tohoto dne počíná promlčecí doba nová (srov. § 34 odst. 5 tr. zákoníku), která běží až do dne nabytí právní moci tohoto odsuzujícího rozsudku, jímž se promlčecí doba staví podle § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku a v případě zrušení pravomocného odsuzujícího rozsudku vydaného v řízení proti uprchlému podle § 306a odst. 2 tr. ř. pak pokračuje (dobíhá). Z těchto důvodů není správný právní názor zastávaný např. Městským soudem v Praze, podle něhož po dobu mezi nabytím právní moci odsuzujícího rozsudku vyhlášeného v řízení proti uprchlému a zrušením takového odsuzujícího rozsudku podle § 306a odst. 2 tr. ř. doba promlčení trestní odpovědnosti nejenže neběží, ale od zrušení odsuzujícího rozsudku podle § 306a odst. 2 tr. ř. běží dokonce promlčecí doba zcela nová. Tak by tomu mohlo být jen v případě přerušování promlčecí doby podle § 34 odst. 4 tr. zákoníku, který však takový důvod přerušování promlčecí doby nestanoví.

Dále v této souvislosti vzniká otázka, jaká je povaha zmíněných ustanovení § 275 odst. 1 věta druhá tr. ř. či § 289 písm. a), popř. § 314i písm. a) tr. ř., ve kterých se v podstatě uvádí, že bylo-li zrušeno

předchozí pravomocné rozhodnutí (zákon porušen jen v neprospěch obviněného či obnova povolena jen ve prospěch obviněného), doba od právní moci původního rozsudku do právní moci rozhodnutí o opravném prostředku (příp. do doručení nálezu Ústavního soudu) se do promlčecí doby nezapočítává. Především je třeba uvést, že jde o ustanovení, jež se týkají řízení o mimořádných opravných prostředcích a řízení o ústavní stížnosti, kdy je možno na základě podaného opravného prostředku a přezkoumání napadeného rozhodnutí a řízení mu předcházejícího rozhodnout ve prospěch obviněného či v jeho neprospěch. Naproti tomu v případě zrušení pravomocného odsuzujícího rozsudku podle § 306a odst. 2 tr. ř. v řízení proti uprchlému, jde o zcela jinou situaci, která je nesrovnatelná s účelem řízení o mimořádných opravných prostředcích nebo s řízením o ústavní stížnosti a rozhodováním o nich. V tomto řízení se k návrhu odsouzeného neprovádí přezkumné řízení, ale rozsudek vydaný v řízení proti uprchlému se bez dalšího zruší a řízení se provede v rozsahu § 306a odst. 1 tr. ř. znovu. Účelem ustanovení § 306a odst. 2 tr. ř. je poskytnout odsouzenému v řízení proti uprchlému právo na nové projednání trestní věci při dodržení záruk spravedlivého procesu, zejména obhajovat se osobně a vyslyšet nebo dát vyslyšet svědky proti sobě a dosáhnout předvolání a výslechu svědků ve svůj prospěch (srov. čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod – sdělení č. 209/1992 Sb.), a nikoliv přivodit situaci, kdy nový proces po zrušení odsuzujícího rozsudku k návrhu odsouzeného by byl vyloučen pro promlčení, a to v důsledku zastavení trestního stíhání podle § 11 odst. 1 písm. b) tr. ř.

Navíc je třeba rovněž v souvislosti s řízením na základě mimořádného opravného prostředku zdůraznit, že pravomocný rozsudek vytváří překážku věci rozsouzené [*rei iudicatae* – srov. § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř.] a pro týž skutek nelze pachatele znovu stíhat (*ne bis in idem*). Tato překážka trvá do doby, kdy je v řízení o stížnosti pro porušení zákona pravomocně zrušen napadený rozsudek a věc přikázána orgánu, o jehož rozhodnutí jde, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, anebo je pravomocně povolena obnova řízení a pokračuje se podle § 288 odst. 1 tr. ř. v přípravném řízení nebo podle § 288 odst. 2 tr. ř. v řízení na podkladě původní obžaloby, v důsledku čehož tato překážka věci pravomocně odsouzené odpadla a běh promlčecí doby pokračuje. V trestním stíhání obviněného tedy lze pokračovat bez toho, že by po právní moci původního rozhodnutí uplynula celá promlčecí doba a trestní stíhání by bylo nepřípustné [viz § 11 odst. 1 písm. b) tr. ř.; srov. k tomu i č. [50/1979](#), č. [7/1980](#), č. [47/1982](#) a č. [35/1992](#) Sb. rozh. tr.].^{>5<}

V současné době je stížnost pro porušení zákona z hlediska zrušení pravomocného rozhodnutí používána v podstatě jen ve prospěch obviněného (srov. § 269 odst. 2 tr. ř.), byť v minulosti tomu tak vždy nebylo (srov. § 272 tr. ř., ve znění před jeho zrušením nálezem pléna Ústavního soudu ze dne 31. 10. 2001, sp. zn. [Pl. ÚS 15/2001](#), publikovaném pod č. 424/2001 Sb.). Podobně je tomu je také u ústavní stížnosti (srov. čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy, § 72 a násl. zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, a § 314h až § 314k tr. ř.). Poněkud jinak je tomu u obnovy řízení (srov. § 277 a násl. tr. ř.), kterou je možno podat a povolit jak ve prospěch obviněného, tak i v jeho neprospěch, byť je obnova v neprospěch obviněného vyloučena, jestliže uplynula lhůta v délce jedné poloviny promlčecí doby trestného činu, o kterém se vedlo trestní stíhání [srov. § 279 písm. b) tr. ř.]. Z tohoto hlediska je tedy logické, že ustanovení § 275 odst. 1 věta druhá, § 289 písm. a) a § 314i písm. a) tr. ř. upravují jen situaci rozhodnutí učiněného ve prospěch obviněného (porušení zákona jen v neprospěch obviněného, povolení obnovy jen ve prospěch obviněného a zrušení rozhodnutí pouze ve prospěch obviněného). Uvedené zdůraznění je nutné zejména z toho hlediska, že v této situaci by mohlo být argumentováno i tím, že odsuzující rozsudek nebo jiné rozhodnutí v neprospěch obviněného (např. trestní příkaz) vlastně nemělo být vůbec učiněno, a proto nemohlo jako nepravomocné přerušit promlčecí dobu ve smyslu § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku [před účinností trestního zákoníku § 67 odst. 3 písm. a) tr. zák.] nebo jako pravomocné stavět promlčecí dobu podle § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku [dříve § 67 odst. 2 písm. a) tr. zák.] a v důsledku toho by měla promlčecí lhůta v mezidobí uběhnout. Z tohoto důvodu tato ustanovení zdůrazňují uvedenou obecně stanovenou zásadu stavení promlčecí doby pro zákonnou překážku podle § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku [dříve § 67 odst. 2

písm. a) tr. zák.], aby bylo v těchto případech jednoznačně určeno, že obviněný, u něhož byl porušen zákon v jeho neprospěch, byla povolena obnova řízení ve prospěch obviněného nebo bylo zrušeno nálezem Ústavního soudu rozhodnutí v jeho prospěch, mohl dosáhnout příznivějšího zákonného a spravedlivého rozhodnutí ve svůj prospěch. Na druhé straně však tato ustanovení brání také tomu, aby určité porušení zákona v neprospěch obviněného mohlo přivodit situaci, při níž by obviněný bezdůvodně a úplně unikl trestní odpovědnosti v důsledku promlčení trestní odpovědnosti, byť zpravidla v menším rozsahu. Správnosti tohoto názoru, že uvedená procesní ustanovení § 275 odst. 1 věta druhá, § 289 písm. a) a § 314i písm. a) tr. ř. jen zdůrazňují a doplňují ustanovení § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku [dříve § 67 odst. 2 písm. a) tr. zák.], nasvědčuje i skutečnost, že v právní úpravě řízení o dovolání (srov. § 265a až § 265s tr. ř.) žádné podobné ustanovení nenajdeme, a proto se zde uplatní pouze obecné ustanovení § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku [před jeho účinností § 67 odst. 2 písm. a) tr. zák.]. Při jiném výkladu těchto ustanovení, tedy, že při rozhodnutí orgánu rozhodujícího o mimořádném opravném prostředku v neprospěch obviněného by nešlo o zákonnou překážku podle § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku [dříve § 67 odst. 2 písm. a) tr. zák.], by navíc došlo k naprosté nelogičnosti, že pokud by byl odsuzující rozsudek zrušen jen ve prospěch obviněného, mohl by po takovém rozhodnutí být odsouzen podle mírnějšího ustanovení trestního zákona nebo k mírnějšímu trestu či jiné sankci i přesto, že by v mezidobí od právní moci odsuzujícího rozsudku do jeho zrušení na základě mimořádného opravného prostředku uplynula celá promlčecí doba, neboť došlo na základě těchto procesních ustanovení ke stavení promlčecí doby, zatímco při rozhodnutí v jeho neprospěch, a dokonce i ve prospěch a v neprospěch obviněného by již takové rozhodnutí nebylo možné, poněvadž by v mezidobí od právní moci zrušeného odsuzujícího rozhodnutí uplynula promlčecí doba. Za této situace by vždy rozhodnutí v řízení o mimořádném opravném prostředku v neprospěch obviněného spojené se zrušením původního odsuzujícího rozsudku bylo pro něj v zásadě výhodnější než rozhodnutí jen v jeho prospěch, protože by v důsledku promlčení trestní odpovědnosti již nemohl být odsouzen.

Přestože v minulosti z hlediska rozhodování na základě mimořádných opravných prostředků v neprospěch obviněného byla situace jiná, ani tehdy nebylo v literatuře ani v judikatuře argumentováno tím, že by v mezidobí od právní moci odsuzujícího rozsudku do jeho zrušení mohlo dojít k promlčení trestnosti činu podle § 34 tr. zákoníku (před jeho účinností trestního stíhání obviněného podle § 67 tr. zák.) pro tžž skutek s ohledem na to, že v této době běží, a mohla by tedy i uběhnout promlčecí doba ve smyslu § 34 odst. 1 tr. zákoníku (dříve § 67 odst. 1 tr. zák.). Bylo by to i nelogické, neboť po právní moci odsuzujícího rozsudku, kterým byl uložen trest, běží promlčecí doba ve vztahu k výkonu v takovém rozsudku uloženého trestu ve smyslu § 94 tr. zákoníku (dříve § 68 tr. zák.), a proto v případě přijetí opačného názoru, že i po právní moci odsuzujícího rozsudku pokračuje běh promlčecí doby ve vztahu k promlčení trestní odpovědnosti, by současně a v podstatě nezávisle na sobě běžely obě promlčecí doby - ve vztahu k promlčení trestní odpovědnosti i k promlčení výkonu trestu, které přitom mohou být různě dlouhé a mají stanoveny i různé důvody pro stavení a přerušování promlčecí doby. K takovému nelogickému posuzování běhu promlčecích dob a obou typů promlčení při výkladu zaujatém v tomto stanovisku nedochází, neboť do právní moci odsuzujícího rozsudku běží pouze promlčecí doba z hlediska trestní odpovědnosti, zatímco po nabytí právní moci běží jen promlčecí doba ve vztahu k výkonu uloženého trestu. Pokud pak dojde ke zrušení pravomocného odsuzujícího rozsudku vydaného v řízení proti uprchlému podle § 306a odst. 2 tr. ř., v řízení o některém mimořádném opravném prostředku podle § 265k odst. 1, § 269 odst. 2 nebo § 284 odst. 1 tr. ř. anebo v řízení o ústavní stížnosti před Ústavním soudem podle § 82 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, obnoví se stav neskončeného trestního stíhání a od tohoto dne dobíhá promlčecí doba, která započala po jejím přerušování v důsledku vyhlášení odsuzujícího rozsudku [srov. § 34 odst. 4 písm. a), odst. 5 tr. zákoníku, dříve § 67 odst. 3 písm. a), odst. 4 tr. zák.].

Řešení, které *de lege ferenda* nabízí návrh uvažované novelizace ustanovení § 306a tr. ř., v jeho nově

navrhovaném odstavci 3, podle kterého se „doba od právní moci odsuzujícího rozsudku do jeho zrušení podle odstavce 2 do promlčecí doby nezapočítává“, nepopírá smysl navrhovaného stanoviska. Bude-li totiž nově navrhovaná zákonná úprava § 306a odst. 3 tr. ř. přijata, právní postavení odsouzeného v řízení podle § 306a a násl. tr. ř. bude z hlediska přísnosti právní úpravy stejné, jako po přijetí zmíněné novely, takže pachatel nebude moci poukazovat za určitých podmínek na pozdější právní úpravu jako na přísnější, a tudíž nepoužitelnou (srov. § 2 odst. 1 tr. zákoníku za středníkem, *per argumentum a contrario*). Navíc také o tomto ustanovení by v souladu s právním názorem vysloveným v tomto stanovisku platilo, že jde jen o ustanovení zdůrazňující uvedenou obecně stanovenou zásadu stavení promlčecí doby pro zákonnou překážku podle § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku [dříve § 67 odst. 2 písm. a) tr. zák.].

Vzhledem ke všem těmto důvodům dospělo trestní kolegium Nejvyššího soudu k závěru, že pravomocné rozhodnutí ve věci znamená, že trestní odpovědnost odsouzeného pachatele již vyvozena byla (srov. § 12 odst. 9 tr. ř.), a proto pravomocný odsuzující rozsudek vydaný v řízení proti uprchlému vytváří zákonnou překážku, pro kterou není možno pachatele pro týž skutek postavit před soud (překážka *ne bis in idem*), a proto se dnem právní moci odsuzujícího rozsudku podle § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku promlčecí doba staví, což znamená, že od právní moci takového rozsudku neběží a po jeho případném zrušení pokračuje (srov. § 139 tr. zákoníku).

Dojde-li proto na návrh odsouzeného podle § 306a odst. 2 tr. ř. ke zrušení pravomocného odsuzujícího rozsudku vydaného v řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. tr. ř.), doba od právní moci odsuzujícího rozsudku vydaného v řízení proti uprchlému (§ 302 a násl. tr. ř.) do vyhlášení rozhodnutí o jeho zrušení postupem podle § 306a odst. 2 tr. ř. se do promlčecí doby nezapočítává, neboť pachatele nebylo možno postavit před soud pro zákonnou překážku podle § 34 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku spočívající v překážce *ne bis in idem* [srov. § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř.].

Poznámky pod čarou jsou v textu odkazovány následovně: >číslo<

1) Viz Solnař, V., Fenyk, J., Císařová, D., Vanduchová, M. *Systém českého trestního práva. II. Základy trestní odpovědnosti*. Praha: Novatrix, s. r. o., 2009, s. 455; Šámal, P. a kol. *Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 391.

2) Novotný, O., Vanduchová, M. a kol. *Trestní právo hmotné. 1. Obecná část. 5. přepracované vydání*. Praha: ASPI, a. s., 359; Novotný, O., Vanduchová, M., Šámal, P. a kol. *Trestní právo hmotné. 1. Obecná část. 6. přepracované vydání*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., s. 352; Jelínek, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. 3. přepracované a aktualizované vydání*. Praha: Linde, a. s., s. 337 až 338; Jelínek, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. 1. vydání podle nové právní úpravy účinné od 1. 1. 2010*. Praha: Nakladatelství Leges, s. r. o., s. 343; Šámal, P. a kol. *Trestní zákon. Komentář 6. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 596 až 597; Šámal, P. a kol. *Trestní zákoník I. § 1 – 139. Komentář 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 391; Solnař, V., Fenyk, J., Císařová, D. *Systém českého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti. Podstatně přepracované a doplněné vydání*. Praha: Orac, 2003, s. 426; Solnař, V., Fenyk, J., Císařová, D., Vanduchová, M. *Systém českého trestního práva. II. Základy trestní odpovědnosti*. Praha: Nakladatelství Novatrix, s. r. o., 2009, s. 455.

3) Kratochvíl, V. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. 3. vydání*. Brno: MU, 2002, s. 393; Kratochvíl, V. a kol. *Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Obecná část. 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 406 – z hlediska zákonných překážek se zde pouze uvádí: „Stavění běhu promlčecí doby způsobuje, že se určitá část promlčecí doby v důsledku existence zákonné překážky nezapočítává. Nástupem této překážky přestává promlčecí doba běžet, po odpadnutí překážky běh promlčecí lhůty pokračuje. K zákonným překážkám patří např. omezení stíhatelnosti, doba po kterou bylo trestní stíhání přerušeno. Také zkušební doba podmíněného zastavení trestního stíhání se do promlčecí doby nezapočítává, nemá-li být pachatel nedůvodně zvýhodněn.“ Výslovně se však v této učebnici otázkou, zda překážka věci pravomocně rozhodnuté ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f), g) a h), odst. 4 tr. řádu je zákonnou překážkou ve smyslu § 34 odst. 3 písm. a) trestního zákoníku neřeší, což plyne i z toho, že se v příkladném výčtu neuvádí ani další obecně podřazované zákonné překážky, jako je diplomatická imunita, senátorská či poslanecká imunita atd., což se zřejmě v této učebnici podřazuje pod pojem „omezení stíhatelnosti“, kam by bylo možno zařadit i překážku spočívající na zásadě „ne bis in idem“ (ne dvakrát v jedné věci).

4) Solnař, V. *Systém československého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti*. Praha: Academia, 1972, s. 351; Solnař, V., Fenyk, J., Císařová, D. *Systém českého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti. Podstatně přepracované a doplněné vydání*. Praha: Orac, 2003, s. 426; Solnař, V., Fenyk, J., Císařová, D., Vanduchová, M. *Systém českého trestního práva. II. Základy trestní odpovědnosti*. Praha: Nakladatelství Novatrix, s. r. o., 2009, s. 455.

5) Šámal, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. 6. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 2290.